
**Haapajärven Pajuperänkankaan tuulivoima-
hankkeen osayleiskaava
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma**

31.5.2018

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Kaava-alue lähiympäristöineen	3
3.	Tiedot hankkeesta.....	6
3.1.	Hankkeen tekninen kuvaus	6
3.2.	Hankkeen aikataulu	7
4.	Suunnittelun tavoitteet	8
5.	Suunnittelun lähtökohdat	8
5.1.	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	8
5.2.	Kaavoitustilanne.....	10
5.3.	Laaditut selvitykset.....	13
5.4.	Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin.....	13
6.	Selvitettävät vaikutukset.....	15
7.	Osalliset, osallistuminen ja alustava aikataulu	15
7.1.	Osalliset.....	15
7.2.	Osallistuminen ja alustava aikataulu	17
8.	Yhteystiedot.....	19
	Lähteet	20

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman pohjakartat ovat © MML 2017 ellei toisin mainita.

1. Johdanto

Infinergies Finland Oy ja ABO Wind Oy suunnittelevat Haapajärven Pajuperänkankaalle 15 tuulivoimalan tuulivoimahanketta.

Pääosa kaava-alueesta on osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi (tv-1358) Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakunta-kaavassa, joka on vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015 ja saanut lainvoiman 3.3.2017. Kaava-alueen eteläkärkeen sijoittuu pieneltä osin maakuntakaavaan merkitty luonnonsuojelu- ja Natura-alue. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavassa kaava-alueelle on osoitettu moottorikelkkailureitti tai -ura. Alueella ei ole voimassaolevaa yleis- tai asemakaavaa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 1.4.2011 voimaan astunut muutos mahdollistaa rakennuslupien myöntämisen tuulivoimalan rakentamiseen yleiskaavan perusteella (MRL 77 a §). Koska Pajuperänkankaan alueella ei ole tuulivoimarakentamista mahdollistavaa kaavaa, edellyttää hankkeen toteuttaminen osayleiskaavan laatimista.

Osayleiskaavan vireille tulon yhteydessä laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (MRL 63 §). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt, kaavoituksen tavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan kaavan laadinnan yhteydessä laadittavat ja laaditut selvitykset ja vaikutusten arvioinnit.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään suunnittelun edetessä. Kaavoitustyötä ohjaa Haapajärven kaupunki. Kaavan laadinnasta vastaa WSP Finland Oy.

Hankkeen osalta on laadittu YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi, jonka toteuttamisesta on vastannut Pöyry Finland Oy. Arviointiselostus on valmistunut elokuussa 2017.

2. Kaava-alue lähiympäristöineen

Pajuperänkankaan tuulivoima-alue sijaitsee Haapajärven kaupungissa, n. 9 km Haapajärven keskustasta lounaaseen, n. 1,3 km Reisjärventien eteläpuolella. Kaava-alue on kooltaan n. 746 ha ja alue on pääosin metsätalouskäytössä.

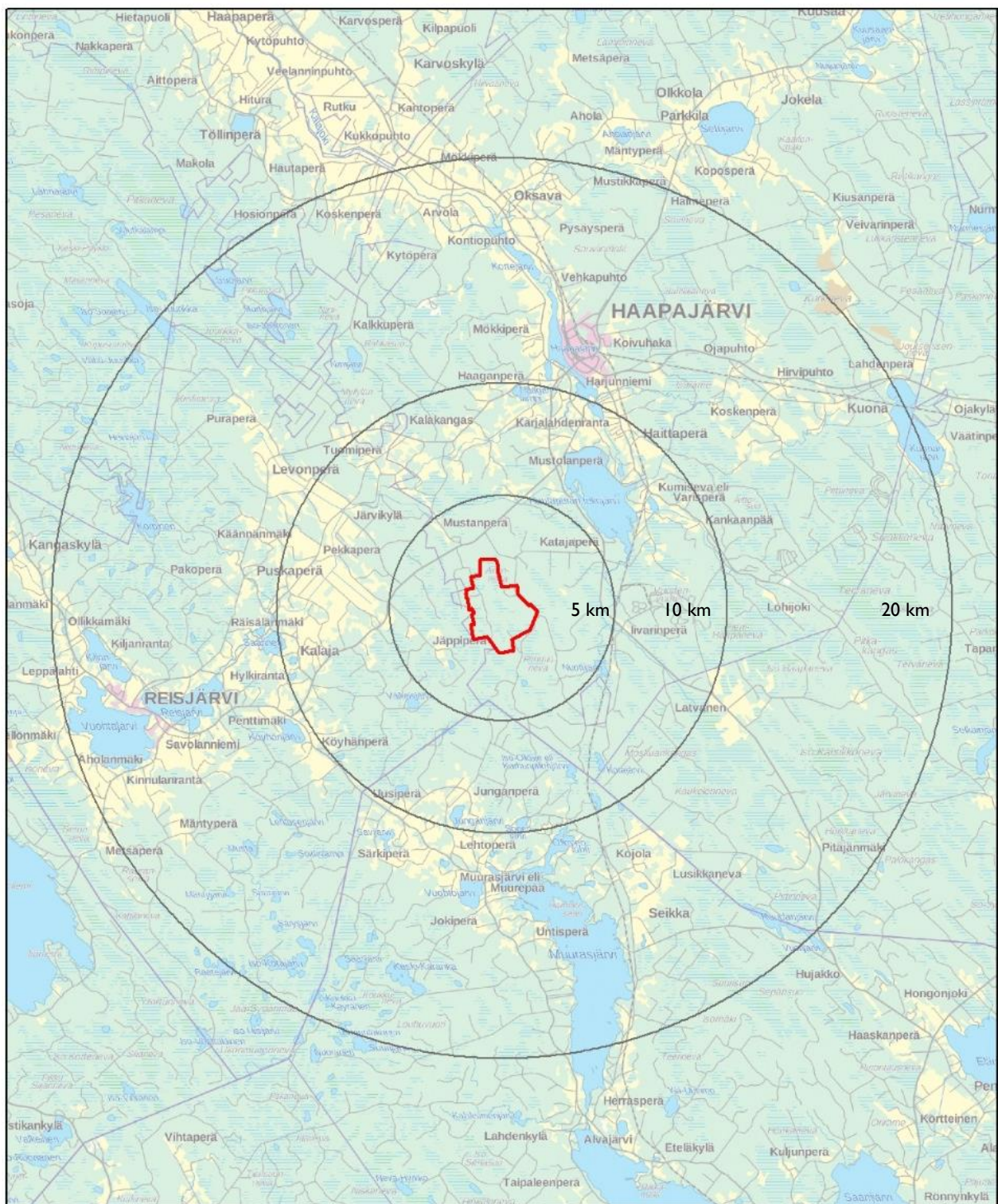
Alue rajautuu lännessä Reisjärven ja Haapajärven kuntarajaan. Pihtiputaan kuntaraja sijaitsee n. 2,5 km päässä kaava-alueen eteläpuolella (kuva 1.).

Lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijoittuvat vähintään 2 km etäisyydelle kaavassa osoitetuista ohjeellisista voimalapaikoista. (kuva 2.). Antinkallioiden alueella kaava-alueelta 1,3 km pohjoiseen sijaitsee maa-ainestenotto-alue. Alueen itäpuolella, noin kilometrin päässä kaava-alueesta sijaitsee ampumarata.

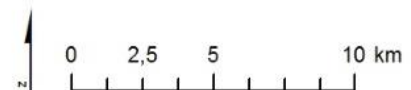
Kaava-alueelta on inventoitu 3 muinaisjäännöskohdetta: kaksi tervahautaa ja yksi tervapirtin jäännös. Reisjärven Keskikylä/Kangaskylä on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue n. 7,5 km kaava-alueen länsipuolella ja Kalajokilaakson valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokas maisema-alue sijoittuu lähimmillään n. 12,6 km kaava-alueen pohjoispuolelle. Muurasjärven valtakunnallisesti arvokas maisema-alue sijoittuu kaava-alueen eteläpuolelle yli 5 km etäisyydelle.

Lähimmät vesistöt ovat Mustanlampi (lähimmillään 1,7 km alueen pohjoispuolella), Palolampi (1,8 km etelään), Lummelampi (2,1 km etelään), Nuottijärvi (3,7 km kaakkoon), Hautaperän tekojärvi (4,6 km itään), sekä Reisjärven kunnan puolella sijaitsevat Kalliojärvi (2,3 km länteen) ja Valkeisjärvi (4,4 km lounaaseen).

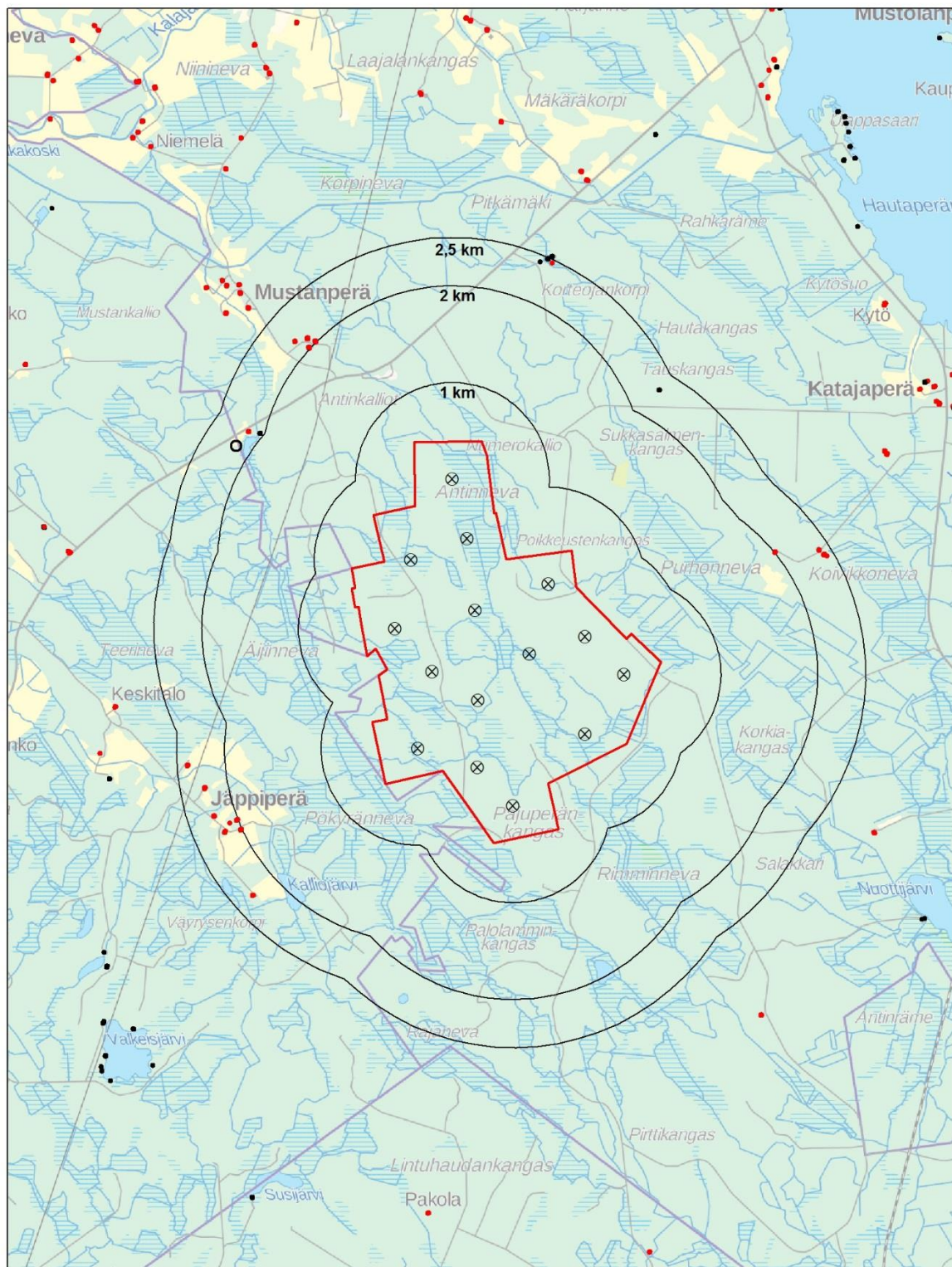
Lähin luonnonsuojelualue on välittömästi alueen eteläpuolella sijaitseva Pajuperänkangas, joka on Natura-alue (FI1002017, 37 ha). Pajuperänkangas on tärkeä vanhan metsän suojelukohde, joka on seudulle epätyypillisen laaja ja yhtenäinen. Mustanniemen vanha metsä (YSA207623) on Reisjärventiehen rajautuva yksityinen suojelualue noin 2 km kaava-alueen pohjoispuolella. Noin 2 km päässä pohjoisessa sijaitsee Korteojan korpi, joka on luonnonsuojelualue osana vanhojen metsien suojeluohjelmaa (FI1002006, 8 ha). Alue koostuu purosta ja sen ympäristön tervaleppäkorvesta.

 Kaava-alue

Kuva 1. Kaava-alue.

- Vakiin asuinrakennus
■ Vapaa-ajan asuinrakennus
○ Rakennuslupa vapaa-ajan asuinrakennukselle

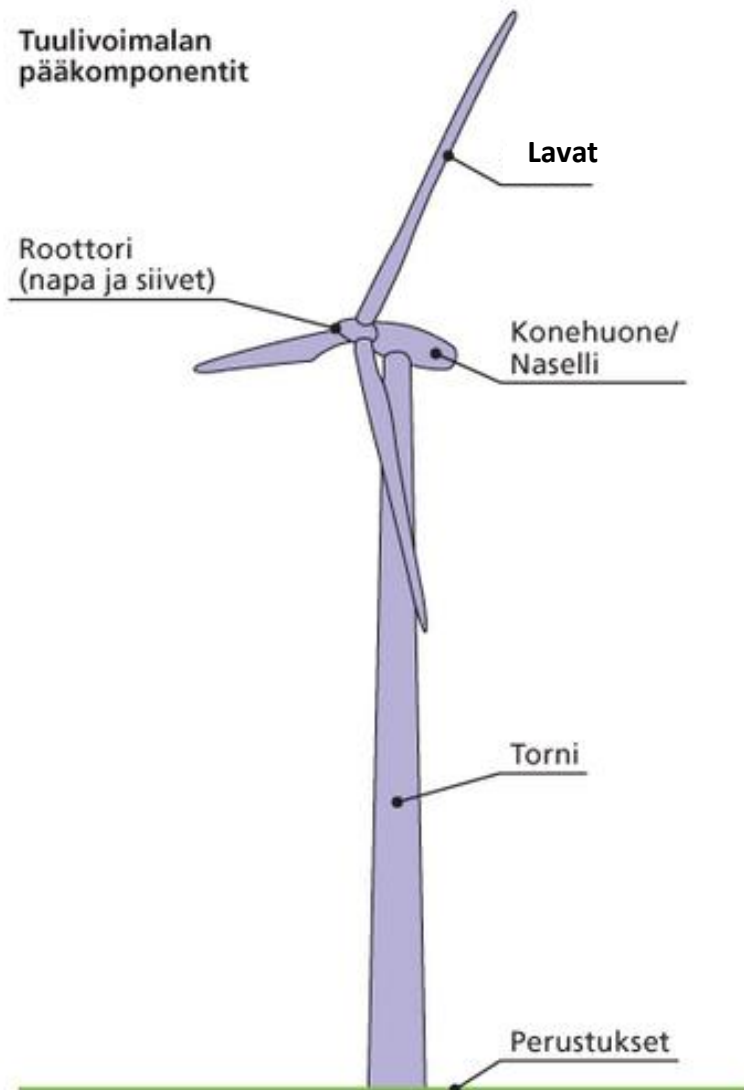

Kuva 2. Kaava-alue, lähimmät asuinrakennukset ja myönnetty rakennusluvat.

3. Tiedot hankkeesta

3.1. Hankkeen tekninen kuvaus

Tuulivoimahanke koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä voimajohdoista, sähköasemasta, sähköverkkoon liittymiseen tarvittavasta sähkökaapelista sekä tuulivoimaloita yhdistävistä teistä. Kuvassa 3. on esitetty tuulivoimalan pääkomponentit.

Kuva 3. Tuulivoimalan pääkomponentit (Tuulivoimaopas 2016).

Kaava-alueelle sijoittuva tuulivoimapuisto on kooltaan 15 voimalaa. Voimaloiden nimellisteho on enintään 6 MW, jolloin tuulivoimapuiston yhteisteho on enintään 90 MW. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus maanpinnasta roottorin lavan kärkeen on enintään 250 m.

Pajuperänkankaan tuulipuiston sähköverkkoliityntä on alustavasti suunniteltu kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsevan voimajohtolinjan yhteyteen, jonne rakennettaisiin myös sähköasema. Sähkönsiirtoyhteydet tuulivoimaloista sähköasemalle on tarkoitus toteuttaa maakaapeleina. Toinen mahdollinen liityntäpiste sähköverkkoon on Haapajärven keskustan pohjoispuolella, jonne rakennetaan uusi sähköasema jo rakennetuille Sauviinmäen tuulipuiston laajennuksen seitsemälle voimalalle.

Kaava-alueen pohjoispuolella, n. 1,3 km päässä alueelta sijaitsee Reisjärventie (kantatie 58). Kaava-alueen itäreunalla sijaitsee Kainuuntie. Hankkeessa on tarkoitus hyödyntää alueella sijaitsevia metsäautoteitä. Teiden kantavuutta on osin parannettava täysperävaunujoneuvoille soveltuviksi. Myös teiden leveyttä on paikoin kasvatettava, siten että tuulivoimaloiden komponentit on mahdollista kuljettaa alueelle (minimileveys käytettävästä kalustosta riippuen on noin 5 – 6 metriä). Tarve kokonaan uusien teiden rakentamiselle tarkentuu suunnittelun edetessä.

Rakennus- ja asennusvaiheessa jokaisen tuulivoimalan ympäriltä raivataan puustoa noin hehtaarin alueelta (100 m x 100 metrin alueelta). Voimaloiden perustukset valetaan tyypillisesti paikan päällä. Voimalan osat (komponentit) tuodaan asennuspaikalle rekoilla. Tyypillisesti voimalan torni tuodaan asennuspaikalle 3 – 4 osassa, konehuone yhtenä kappaleena sekä roottorin napa ja lavat erikseen. Osat nostetaan paikoilleen ja liitetään toisiinsa kahden nosturin avulla. Yleensä roottori kootaan jo maassa valmiiksi liittämällä lavat napaan.

Tuulivoimaloiden tekninen käyttöikä on noin 25 vuotta. Voimaloiden koneistoja uusimalla käyttöikää voidaan jatkaa 50 vuoteen.

3.2. Hankkeen aikataulu

Kaavoitusmenettely on tarkoitus saada päätökseen vuonna 2018. Tuulivoimaloiden rakentamisen aloittaminen edellyttää osayleiskaavan lainvoimaisuutta.

4. Suunnittelun tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunniteltujen tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntäminen ja lupien myötä niiden rakentaminen. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja laadinnassa hyödynnetään olemassa olevaa lähtöaineistoa, hankkeesta vastaavan suunnitelmia ja samanaikaisen YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjä luonto- ja ympäristöselvityksiä sekä muita kaavaan tai hankkeeseen liittyviä selvityksiä. Tavoitteena on toteuttaa tuulivoimahankkeen rakentaminen alueen ominaispiirteet sekä rakentamisen, toiminnan ja käytöstä poiston ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta ja toiminnasta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäytöntarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa mahdollisesti esiin nousevat uudet tavoitteet.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena. Maankäyttö- ja rakennuslain 77 b §:n mukaan laadittaessa 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa on huolehdittava siitä, että:

Yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella

Suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön

Tuulivoiman tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää.

Pajuperänpään tuulivoimahankkeen tavoitteena on osaltaan edistää Suomen ilmastopoliittisia tavoitteita, jossa tavoitteena on nostaa tuulivoiman asennettu kokonaisteho 2500 MW:iin vuoteen 2020 mennessä ja pitkän aikavälin energia- ja ilmastostrategiaa (työ- ja elinkeinoministeriö 2013), jossa tavoitteena on tuottaa tuulivoiman avulla sähköä 9 TWh vuonna 2025.

Hanke edistää osaltaan myös Pohjois-Pohjanmaan ilmasto- ja energiastrategian mukaisia tavoitteita. Pohjois-Pohjanmaan ilmastostrategiassa tuulivoimalle on määritetty vähintään 1 TWh (noin 400 MW) tuotantotavoite vuoteen 2020 ja 3 TWh (noin 1 200 MW) vuoteen 2050 mennessä.

5. Suunnittelun lähtökohdat

5.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/199) mukaista alueiden käytön suunnittelujärjestelmää. Uusi päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on tullut voimaan 1. päivänä huhtikuuta 2018. Valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston 30. päivänä marraskuuta 2000 tekemän ja 13. päivänä marraskuuta 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Tavoitteiden johdannossa esitetyn periaatteen mukaan alueidenkäyttö tukee siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan.

”Ilmastonmuutos ja siitä johtuvat sään ääri-ilmiöt aiheuttavat kaikkialla maailmassa ihmisten hyvinvointiin, talouteen ja ympäristöön kohdistuvia riskejä sekä merkittäviä terveys- ja ympäristöhaittoja, joiden ennaltaehkäisyyn on pyrittävä kiinnittämään huomiota.”

”Ilmastomuutoksen hillitseminen ja ilmastomuutoksen aiheuttamiin ääri-ilmiöihin varautuminen edellyttävät siirtymistä kohti vähähiilistä yhteiskuntaa, missä kasvihuonekaasupäästöt on minimoitu. Kasvihuonekaasupäästöjen huomattava vähentäminen vaatii vastaisuudessa yhä enemmän toimia kaikilla aloilla. Alueidenkäyttö on tässä tärkeässä roolissa.”

”Pariisin ilmastosopimuksessa ja Euroopan unionissa sovitut ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat voimakkaasti Suomen ilmasto- ja energiapolitiikkaa. Suomen kansallisten linjausten mukaan uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta nousee yli 50 prosenttiin ja energiaomavaraisuus yli 55 prosenttiin 2020-luvulla.”

”Tuulivoimatuotannon lisääminen edellyttää tuulivoimarakentamisen sovittamista ympäröivään maankäyttöön ja haitallisten vaikutusten asianmukaista huomioon ottamista. Tuulivoimaloista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan minimoida ja teknistaloudellista toteutettavuutta parantaa, mikäli tuulivoimalat sijoitetaan suuriin yksiköihin.”

Tavoitteet on ryhmitelty viiteen osa-alueeseen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.
- Uudistumiskykyinen energiahuolto

Näistä erityisesti kolme viimeistä liittyvät tuulivoimahankkeisiin.

Tavoitteet ja tavoitteiden toteutuminen on esitetty kaavaselostuksessa.

5.2. Kaavoitustilanne

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Kaava-alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (vahvistettu 17.2.2005, ja saanut lainvoiman 25.8.2006). Kaava-alueen eteläosaan sijoittuu maakuntakaavan merkintä SL (luonnonsuojelualue) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue.

SL-aluetta koskee suunnittelumääräys:

Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu Ympäristöministeriön päätöksellä 23.11.2015 ja saanut lainvoiman 3.3.2017.

1. vaihemaakuntakaavan aihepiirejä ovat:

- energiantuotanto ja -siirto (manneralueen tuulivoima-alueet, merituulivoiman päivitykset, turvetuotantoalueet)
- kaupan palvelurakenne ja aluerakenne, taajamat
- luonnonympäristö (soiden käyttö, suojelualueiden päivitykset, geologiset muodostumat)
- liikennejärjestelmän (tieverkko, kevyt liikenne, raideliikenne, lentoliikenne, meriväylät) ja logistiikka.

Pajuperänkankaan tuulivoima-alue on osoitettu vaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueeksi (tv-I 358).

Tv-I-merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa MRL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Luku merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen alueluetteloon.

Tv-I-merkintää koskevat suunnittelumääräykset:

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvitettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja saanut lainvoiman 2.2.2017.

Sen teemat ovat:

- maaseudun asutusrakenne
- kulttuuriympäristöt
- virkistys- ja matkailualueet
- seudulliset materiaalikeskus- ja jätteenkäsittelyalueet
- seudulliset ampumaradat
- puolustusvoimien alueet

Uusina merkintöinä ovat tämän tuulivoimahankkeen koillispuolelle esitetty maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueelle ea-merkintä: ”Ampumarata. Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät ampumaradat” sekä hanke-alueen läpi osoitettu ”Moottorikelkkailureitti tai -ura. Merkinnällä osoitetaan olemassa olevia ja suunniteltuja moottorikelkkailun pääreittejä”.

Vireillä oleva Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava

Vireillä oleva 3. vaihemaakuntakaava on ollut kaavaehdotuksena nähtävillä 28.3. - 27.4.2018.

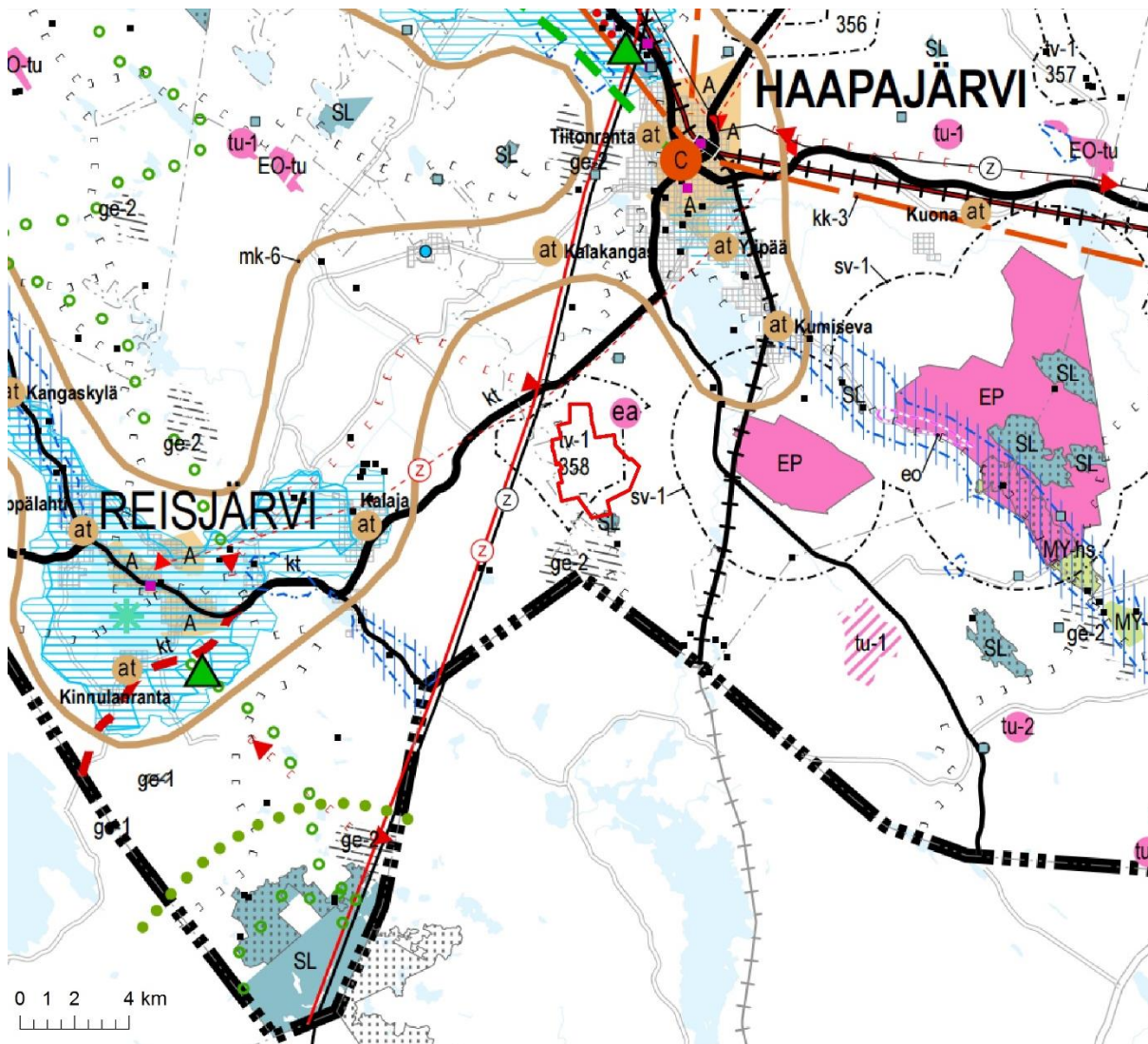
Sen teemat ovat:

- pohjavesi- ja kiviainesalueet
- mineraalipotentiali- ja kaivosalueet
- Oulun Seudun liikenne ja maankäyttö
- tuulivoima-alueiden tarkistukset
- Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset
- muut maakuntakaavamerkintöjen päivitykset

Hyvin laaja alue, johon hankealuekin ja Haapajärven taajama sisältyvät, on merkitty mineraalivarantoalueeksi. Toistaiseksi tämän hankkeen vaikutuspiiriin ei ole esitetty muita yksityiskohtaisempia tuulivoima-alueisiin tai muihin teemoihin tai merkintöihin liittyviä muutoksia, joilla olisi vaikutusta tähän hankkeeseen.

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017

Hanketta lähinnä olevan osa-alueen kaavakartalle on merkitty mm. Kinnulan ja Pihtiputaan kuntakeskukset, matkailun ja virkistysten vetovoima-alueet, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue tv-2 (Pihtiputaan kuntakeskuksen eteläpuolelle), ampuma- tai moottoriradat eu-2 Kinnulan ja Pihtiputaan kuntakeskusten läheisyyteen, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, kulttuuriympäristön vetovoima-alueet Natura-2000 alueet, luonnonsuojelualueet ja kohteet sekä suojelualueet ja -kohteet. Pajuperän kaava-alueenkin läpi kulkeva moottorikelkkailu-ura jatkuu myös Keski-Suomen maakunnan alueelle.

Kuva 4. Kaava-alue Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartalla (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2017).

Yleis- ja asemakaavat

Kaava-alueella ei ole voimassa yleis- tai asemakaavoja.

Haapajärven kaupungin keskustan asemakaava-alue sijaitsee hankealueelta n. 9 kilometriä ja Haapajärven keskustan osayleiskaava 2035 noin 6 km koilliseen.

Reisjärven kunnan Valkeisjärven, Syväjärven ja Tielammen ranta-asemakaavat sijaitsevat n. 4 kilometriä ja Reisjärven Köyhänperän rantaosayleiskaava noin 9 km lounaaseen.

Reisjärven kuntakeskuksen asemakaava-alue sijaitsee hankealueelta n. 12 kilometriä lounaaseen.

Pihtiputaan Kuntakeskus on asemakaavoitettu. Haapajärven tuulivoimahanketta lähinnä ovat voimassa Muurasjärven kulttuurimaiseman osayleiskaava ja Muurasjärven rantayleiskaava.

5.3. Laaditut selvitykset

Yleisesti tuulivoimahankkeissa vaadittuja erillisselvityksiä ovat kasvillisuus-, linnusto- ja muut luontoselvitykset, melu- ja välkemallinnus, muinaisjäännösten inventointi, näkemäalueanalyysi ja kuvasovitteet.

YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin ja osayleiskaavoituksen yhteydessä on laadittu seuraavat selvitykset, jotka ovat osayleiskaavan luonnoksen selostuksen liitteenä:

Liite 3 Natura-arviointi, 27.7.2017 (Pöry).

Liite 4 Luontoselvitykset 2016-2017, 21.7.2017 (Pöry).

Liite 5 Tuulipuiston arkeologinen inventointi 8.9.2016 (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu).

Liite 5B Tuulipuiston arkeologinen päivitysinventointi - lisäys raporttiin 2016, 15.5.2018 (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu).

Liite 6 Ulkoisen sähköverkon arkeologinen selvitys 18.6.2017 (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu).

Liite 7 Meluselvitys 28.5.2018 (Pöry).

Liite 8 Vilkuntaselvitys 24.5.2018 (Pöry).

Liite 9 Asukaskyselyn tulokset 18.7.2017 (Pöry).

Liite 10 Maisemaselvitys 30.5.2018 (Maisema-arkkitehtitoimisto Väyrynen).

5.4. Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Kuvassa 5 on esitetty kaava-aluetta lähimmät muut tuulivoimahankkeet (Ethä Wind Oy 2016).

Hankealueen lähin tuulivoimahanke on noin 16 km koilliseen sijoittuva ABO Wind Oy:n ja Infinergies Finland Oy:n Sauviinmäen 9 tuulivoimalan tuulivoimahanke. Sauviinmäen hankealueelle on pystytetty kesällä 2015 kaksi voimalaa ja sen jälkeen seitsemän voimalaa on Savinevan hankealueelle.

Hankealueelta noin 24 km koilliseen sijoittuu ABO Wind Oy:n ja Infinergies Finland Oy:n Ristiniityn kahdeksan voimalan hanke ja noin 23 km koilliseen ABO Wind Oy:n ja Infinergies Finland Oy:n Välikankaan 16 voimalan tuulivoimahanke. Molempiin hankkeisiin on toteutettu YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointineettely ja kaavat ovat saavuttaneet lainvoiman.

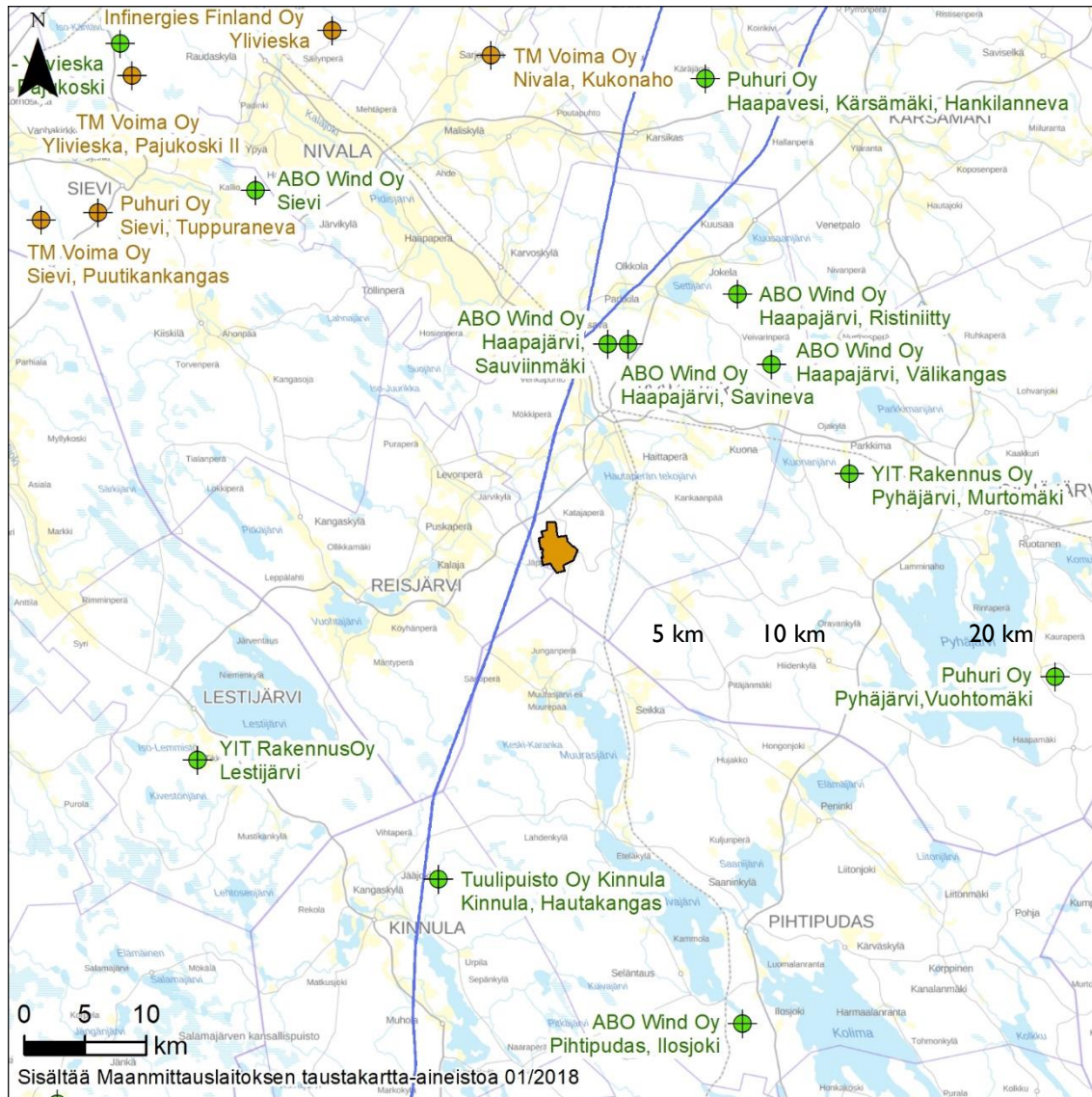
Kaava-alueen länsipuolelle on suunnitteilla Fingrid Oyj:n Keski-Suomen ja Oulujoen välinen 400 kV voimajohdohanke, joka sijoittuu nykyisen 220 kV -voimajohdon Petäjävesi - Haapaveden VL paikalle.

Liikennehankkeita ei ole tiedossa

Kaava-alueelle ei ole osoitettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa tai Pohjois-Pohjanmaan I. vaihemaakuntakaavassa tie- tai ratahankkeita. Kaava-alueelle ei ole tiedossa myöskään muita liikennehankkeita.

Sukkasalmen ampumaradan kehittäminen

Kaava-alueen ulkopuolella Sukkasalmen ampumaradan alueella on riistanhoitoyhdistyksen ampumarata, jossa on käytössä kolme rataa: luodikko- ja hirviradat sekä haulikon trap-rata. Riistanhoitoyhdistyksen radan rinnalle on paikallinen ampumaseura rakentamassa nykyaikaista ampumarataa.

- Hankealue
- Tuulivoimahanke, kaava valmis tai luvitettu
- Tuulivoimahanke, YVA-menettely tai kaavoitus
- Fingrid: Keski-Suomi–Oulujoki 400 kV voimajohtohanke

Kuva 5. Kaava-alueen lähellä sijaitsevia tuulivoimahankeita.

6. Selvitettävät vaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § mukaan ”Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Tuulivoimapuiston toteuttaminen on 1.6.2011 lähtien edellyttänyt YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista aina kun hanke käsittää vähintään 10 tuulivoimalaa tai tuulivoimaloiden kokonaisteho on vähintään 30 MW. Tämän hankkeen kohdalla on sovellettu YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. YVA-menettely on yhdistetty osayleiskaavoitukseen siten, että vaiheet on ajoitettu tarkoituksenmukaisella tavalla. Laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus on ollut käytettävissä kaavaluonnoksen vaikutuksia arvioitaessa.

Selvitysten tulokset on esitetty ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, toimii hankkeen yhteysviranomaisena.

Arviointiselostuksesta saatu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon osayleiskaavan ehdotusta laadittaessa.

7. Osalliset, osallistuminen ja alustava aikataulu

7.1. Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 § mukaisesti: ”Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (*osallinen*), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta”.

Tässä hankkeessa osallisia ovat:

- kuntalaiset, kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat ja haltijat
- kaavan vaikutusalueen asukkaat
- kaavan vaikutusalueen yritysten työntekijät, laitosten työntekijät ja palvelujen käyttäjät
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinonharjoittajat, maanviljelijät ja metsästäjät: **Ylipään metsäystysseura, Haapajärven-Reisjärven riistanhoitoyhdistys ja Reisijärven Erä-Veljet ry.**

Yhteisöt, joihin tuulivoimahankkeella saattaa olla vaikutuksia:

- asukkaita edustavat yhteisöt kuten kotiseutu- ja asukas yhdistykset sekä kylätoimikunnat: **Karjalahdenrannan, Kumisevan, Haaga-Pukkilahden, Kalajan ja Kalakankaan kyläyhdistykset**
- tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojelu- ja rakennusperinneyhdistykset: **Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys**
- elinkeinoharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt **Haapajärven yrityspalvelut Oy**
- muut paikalliset tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset: **Äijinnevan metsätien tiekunta, Kainuun metsätien tiekunta ja Kiviotkon metsätien tiekunta.**
- erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset: **Digita Oy, Fingrid Oyj, Elenia Oy ja Vestia Oy.**

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- **Haapajärven kaupungin hallintokunnat, tekninen lautakunta, Reisjärven kunta, Pihtiputaan kunta**
- **Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristölautakunta**
- **Pohjois-Pohjanmaan liitto**
- **Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)**
- **Keski-Suomen liitto**
- **Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)**
- **Museovirasto**
- **Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo**
- **Liikennevirasto**
- **Liikenteen turvallisuusvirasto (TraFi)**
- **Finavia Oyj**
- **Puolustusvoimat (3. Logistiikkarykmentin Esikunta, 3LOGRE)**
- **Haapajärven Räjähdekeskus (HAAPJ/RÄJK)**
- **Suomen Turvallisuusverkko Oy.**

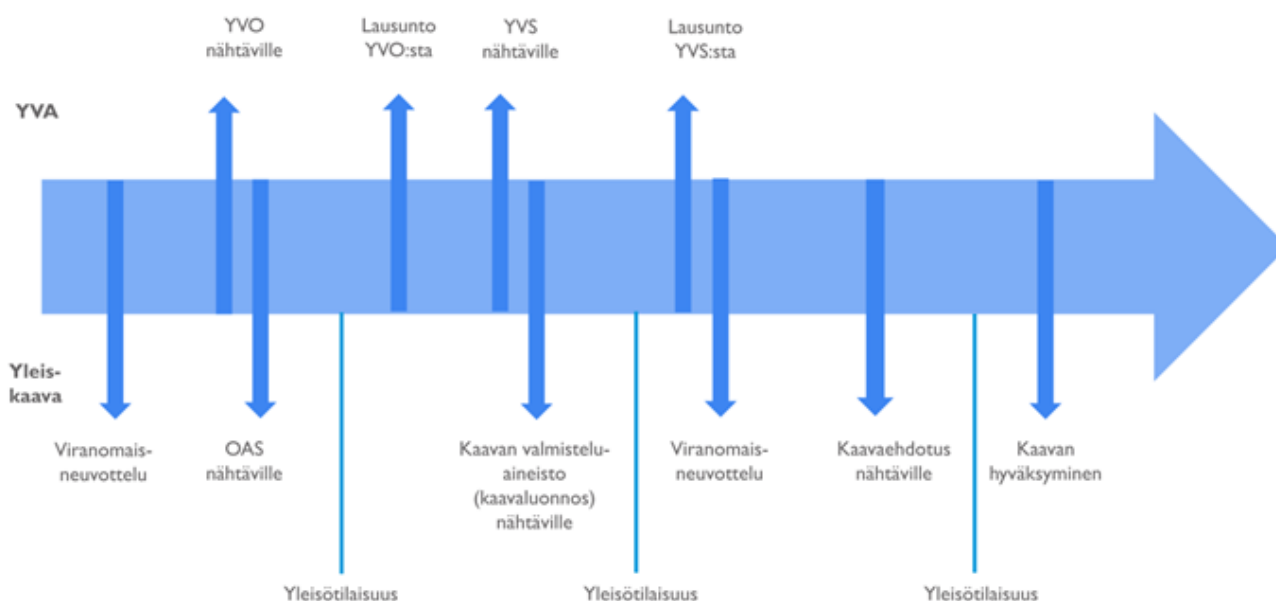
7.2. Osallistuminen ja alustava aikataulu

Kaavoituksen aloitusvaiheessa on järjestetty 23.8.2016 MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa. 6.4.2018 järjestettiin työpalaveri ELY-Keskuksessa, jossa käytiin läpi keskeisimmät muutokset kaavaehdotukseen. Muu viranomaisyhteistyö järjestetään lausuntopyynnöin ja mahdollisesti erikseen sovittavin neuvotteluin.

YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen yhteinen aloitusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja YVA-ohjelman nähtävillä olon aikana 20.12.2016. Ympäristövaikutusten arviointiselostus (elokuu 2017) ja siitä saatu yhteysviranomaisen lausunto ovat olleet käytettävissä kaavan vaikutusten arviointien laadinnassa.

Seuraavan yleisötilaisuuden ajankohdasta ja kaavoituksen etenemisestä tiedotetaan kotiseutulehti Maaselässä, Haapajärven kaupungin ilmoitustaululla ja Haapajärven internet-sivuilla.

Kuvassa 6. on esitetty osayleiskaavoituksen ja YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn päävaiheet.

Kuva 6. Osayleiskaavoituksen ja YVA-prosessin vaiheet ja osallistumismahdollisuudet (OAS = osallistumis- ja arviointisuunnitelma, YVO = ympäristövaikutusten arviointiohjelma, YVS = ympäristövaikutusten arviointiselostus). Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen voidaan lisäksi järjestää viranomaisneuvottelu tarvittaessa.

Kaavoituksen kulku ja alustava aikataulu

vireille tulo, kaavoitusaloite, tekninen lautakunta	8.6.2016
viranomaisneuvottelu (MRL 66 §)	23.8.2016
OAS tekninen lautakunta	17.11.2016
OAS nähtävillä	28.11.2016–2.1.2017
OAS yleisötilaisuus	20.12.2016
Kaavaluonnoksen esittely, tekninen lautakunta	28.9.2017
Kaavaluonnos, tekninen lautakunta	19.10.2017, 16.11.2017
Kaavaluonnos nähtävillä	30.10. – 21.12.2017
- mielipiteet - lausunnot - yleisötilaisuus Haapajärvi - yleisötilaisuus Pihtipudas	13.11.2017 4.12.2017
esittely valtuuston iltakoulussa	15.1.2018
ylimääräinen yleisötilaisuus	8.12.2018
ylimääräinen yleisötilaisuus	8.2.2018
viranomaistyöneuvottelu (MRA 66 §)	6.4.2018
kaavaehdotus, tekninen lautakunta	tarkentuu suunnittelun edetessä
kaavaehdotus nähtävillä (30 pv)	tarkentuu suunnittelun edetessä
- muistutukset - lausunnot - yleisötilaisuus	
viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) tarvittaessa	tarkentuu suunnittelun edetessä
hyväksyminen tekninen lautakunta	tarkentuu suunnittelun edetessä
hyväksyminen kaupunginhallitus	tarkentuu suunnittelun edetessä
hyväksyminen kaupunginvaltuusto	tarkentuu suunnittelun edetessä

8. Yhteystiedot

Kaavoitukseen ja suunnitteluun liittyvää lisätietoa saa Haapajärven kaupungilta, kaavaa laativalta konsultilta (WSP Finland Oy) ja tuulipuistohankkeesta vastaavalta (Infinergies Finland Oy).

Haapajärven kaupunki

Tekninen johtaja Vesa Savolainen

puh. 044 4456 146

etunimi.sukunimi@haapajarvi.fi

Infinergies Finland Oy

Projektisuunnittelija Sisko Kotzschmar

puh. 044 7595 050

etunimi.sukunimi@infinergies-finland.com

ABO Wind Oy

Projektijohtaja Amanda Cardwell

+358 (0)50 593 7802

amanda.cardwell@abo-wind.fi

WSP Finland Oy

Petri Saarikoski

puh. 040 588 9497

etunimi.sukunimi@wsp.com

Lähteet

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2006). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavakartta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2006). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset.

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2010). Pohjois-Pohjanmaan ilmastostrategia.

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2011). Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvitys. 86 s.

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2012). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistaminen I. vaihemaakuntakaavan aineisto.

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2012). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistaminen 2. vaihemaakuntakaavan aineisto.

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2012). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistaminen 3. vaihemaakuntakaavan aineisto.

Ympäristöministeriö (2012). Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Rakennettu ympäristö. Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2012.

Pohjois-Pohjanmaan liitto (2013). Mannertuulivoima-alueiden vaikutusten arviointi.

Tuulivoimaopas (2016). <http://www.tuulivoimaopas.fi/>. Katsottu 29.6.2016.

Etha Wind Oy (2016). Tuulivoima Suomen kartalla. <http://ethawind.com/map/>. Katsottu 28.6.2016.

Ympäristöministeriö (2016). Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Päivitys 2016. Rakennettu ympäristö. Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016.

